

İqlimşünas: Rusiya ərazisi qlobal istiləşməyə iki dəfə daha çox məruz qalır

Rusiyanın aparıcı iqlimşünas aliminin fikrincə, iqlim dəyişikliyi Rusiyaya əhəmiyyətli dərəcədə təsir edir, çünki onun ərazisi qlobal istiləşməyə iki dəfə daha çox məruz qalır.

AZƏRTAC xarici mediaya istinadla xəbər verir ki, Moskvadakı Qlobal İqlim və Ekologiya İnstitutunun alimi Sergey Semyonov bildirib ki, Rusiyanın Uzaq Şərq regionu daha sürətlə istiləşir.

Onun sözlərinə görə, həm quruda, həm də dənizdə orta illik qlobal səth temperaturu 1976-cı ildən 2020-ci ilə qədər hər on ildə 0,179 dərəcə Selsi artıb. “Bununla belə, Rusiyanın ərazisi qlobal miqyasda qurudan demək olar ki, iki dəfə sürətlə - hər on ildə 0,51 dərəcə Selsi istiləşir”, -deyə Semyonov qeyd edib.

Alimin sözlərinə görə, ən sürətli temperatur artımı Rusiyanın Uzaq Şimal regionunda yerləşən böyük Taymir yarımadasında olub. Burada son 10 il ərzində orta temperatur 0,8 dərəcə Selsi artaraq 1,2 dərəcəyə çatıb.

Semyonov əlavə edib ki, Taymir yarımadasında orta illik temperatur qlobal göstəricidən 2,5-2,8 dəfə sürətlə artır və alimlər bu tendensiyanın davam edəcəyini gözləyirlər. Rusiyada yağıntılara gəlincə, mənzərə daha mürəkkəbdir. Ümumi tendensiya yağıntıların artmasıdır, lakin Qərbi Sibirin şimalında və Uzaq Şərqdə illik yağıntılarda nəzərəcarpacaq dərəcədə azalma var. “Bu rayonlarda yay yağıntıları da azalır. Təəssüf ki, Rusiyanın Avropa hissəsinin cənubunda və ölkənin əkinçilik təsərrüfatlarının yerləşdiyi Sibirdə də vəziyyət belədir”, -deyə alim qeyd edib.

İqlimşünas bildirib ki, Rusiyanın Xəzər ovalığının yarımsəhra ərazilərinə ildə 200 millimetrdən 300 millimetrə, Qafqazın Qara dəniz sahillərinə 1600 millimetrə qədər yağıntı düşür. Ən əhəmiyyətli dəyişikliklər Rusiyanın Asiya hissəsində müşahidə olunub, burada yağıntılar 10 ildə 2,3 faiz artıb ki, bu da meteoroloqların əhəmiyyətli hesab etdiyi 1 faiz səviyyəsindən xeyli yüksəkdir. Bunun əksinə olaraq, Ob körfəzi ərazisində, Rusiyanın Asiya hissəsinin Arktika sahillərinin şərqində və Volqa bölgəsində yağıntılar azalır. Eyni zamanda, bir çox ərazilərdə, o cümlədən kənd təsərrüfatı üçün xüsusilə əlverişsiz olan Rusiyanın Avropa hissəsində qarın səviyyəsi də aşağı düşür. “Rusiya ərazisinin təxminən üçdə ikisi əbədi dondur. İstiləşmə onun üst qatının istilik rejimini pozur, torpağın temperaturunu və mövsümi ərimeyin dərinliyini artırır”, - deyə alim izah edib.

Alim bildirib ki, Rusiyada da həddindən artıq isti dalğaları müşahidə olunur, uzun müddət davam edən quru və qızmar hava şəraiti insan həyatına təsir edir və daha intensiv meşə yanğınları üçün şərait yaradır. 2023-cü ildə Rusiya şəhərlərində 71 həddindən artıq isti gün qeydə alınıb, o zaman orta sutkalıq temperatur 1981-ci ildən 2010-cu ilə kimi eyni aylar üzrə müşahidələrin 90 faizindən yüksək olub. Ən uzun istilik dalğaları Kazan (14 gün), Yujno-Saxalinsk (13 gün) və Həştərxanda (12 gün) müşahidə olunub.

AZƏRTAC
2024, 18 iyul